

KRATKE VIJESTI

POZIV GRAĐEVINSKIM TVRTKAMA ZA HITNU PREVENTIVNU SANACIJU KROVIŠTA

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja poziva građevinske tvrtke da se uključe kako bi se sanirali nužni zahvati u svrhu omogućavanja građanima da mogu boraviti u svojim stanovima. Prije svega, nužno je ukloniti opasne oštećene elemente zgrada te najlonom, krovnom folijom ili ceradom obložiti dijelove krovišta.

Ispod krovova se, naime, na većini zgrada nalaze drveni grednici i šuta, te postoji mogućnost da nakon kiše šteta bude puno veća. Stoga je bitno da se tim ljudima pomogne što prije.

Sve tvrtke ili obrti koji imaju raspoložive radnike i autodizalice pozivaju se da se uključe, a javiti se mogu na brojeve telefona Gradskog stambeno-komunalnog gospodarstva:

- 01 4565 835
- 01 4565 829

Isto tako, pozivaju se i ostali upravitelji zgrada da se jave u Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja kako bi se organizirala spomenuta preventivna sanacija na broj telefona:

- 091 378 21 49

Također, Ministarstvo u ovim trenucima vodi razgovore s dobavljačima kako bi se osigurao sav potreban materijal za hitnu preventivnu sanaciju (krovne folije, cerade, najlon), prvenstveno krovova.

Podsjećamo da građevinski inženjeri svakodnevno pregledavaju zgrade, a do sad je pristiglo 21000 prijava. Uspostavljen je i digitalni opis svake prijave, koju automatski preuzimaju građevinski stručnjaci na terenu i putem GPS-a dolaze na adresu. Odmah digitalnim putem sustav unose zatečeno stanje, odnosno je li građevina sigurna za boravak unutra ili nije i

sve to ulazi u evidenciju prema kojoj će se postupati dalje.

Ministar Štromar zahvaljuje svima koji su se stavili na raspolaganje i danonoćno rade da bi se osigurala sigurnost građana, a onda i popravak objekata i vraćanje građana u njihove domove.

Paralelno s tim Ministarstvo graditeljstva pokrenulo je izradu novog Zakona kako bi se što hitnije krenulo s kompletnom obnovom.

Radi se na novom Zakonu koji će omogućiti obnovu objekata oštećenih ili srušenih u potresu. Nažalost, među tim objektima su brojne kuće i stanovi, i to ne samo u Zagrebu nego i Krapinsko-zagorskoj županiji. Ono što sam zagovarao i ranije je smanjenje birokracije, ubrzanje procedure i uključivanje struke u sve bitne procese. Upravo to nam je sad neophodno - istaknuo je Štromar.

Ministarstvo je uputilo i dopis upraviteljima zgrada na području grada Zagreba s uputom da poduzmu aktivnosti za hitnim uklanjanjem opasnih elemenata na zgradama, u skladu sa ovlastima iz Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Podsjećamo i da je odredbom članka 5. Uredbe o održavanju zgrada propisano, između ostalog, da se hitnim popravcima smatra poduzimanje radova na zajedničkim dijelovima i uređajima zgrade naročito u slučaju:

- kvarova na plinskim instalacijama,
- kvarova na sustavu centralnog grijanja i toplovodnom sustavu,
- puknuća, oštećenja i začepjenja vodovodne i kanalizacione instalacije, radi sprječavanja daljnjih štetnih posljedica - kvarova na električnoj instalaciji,
- znatnijih oštećenja dimnjaka i dimovodnih kanala,
- prodiranja oborinskih voda u zgradu, saniranja posljedica istog prodora, te znatnijeg oštećenja krova, - narušene statičke stabilnosti zgrade ili pojedinih dijelova zgrade,

- kvarova na dizalu,
- otpadanja dijelova pročelja.

Spomenutim člankom je propisano da je u slučaju kad upravitelj utvrdi potrebu obavljanja hitnih popravaka dužan iste poduzeti odmah ili u najkraćem roku. ■

OBILJEŽEN SVJETSKI DAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Dana 5. ožujka 2020. obilježen je 22. Svjetski dan energetske učinkovitosti. Na isti je datum davne 1998. prvi put među svjetskim stručnjacima postavljeno pitanje energetske krize, a danas, 22 godine poslije, svjedoci smo puno složenije problematike klimatskih promjena. Rezultat je to rastuće potrebe za energijom, koja se uglavnom dobiva iz fosilnih goriva i uzrokuje emisije stakleničkih plinova, i zato se posebni naponi ulažu u povećanje energetske učinkovitosti odnosno u smanjenje nepotrebne potrošnje energije te u okretanje korištenju obnovljivih izvora energije.

S obzirom na to da se većina nepotrebne potrošnje energije događa u zgradama, u posljednjih nekoliko godina Fond je znatnim sredstvima podupirao programe energetske obnove neučinkovitih zgrada, ali i projekte korištenja obnovljivih izvora energije, za koje je samo u prošloj godini bilo osigurano 60 milijuna kuna bespovratnih sredstava.

U skladu s postojećim planom smanjenja emisija ugljikova dioksida Fond će i u 2020. nastaviti sa svim uspješnim programima. Za početak će prijaviteljima za sufinanciranje energetske obnove višestambenih zgrada kao besplatna stručna pomoć biti dostupni stručnjaci Fonda, koji će im olakšati kvalitetnu pripremu projekata i prijavu za sufinanciranje. Ove se godine nastavlja i s programom energetske obnove obiteljskih kuća, koji će se ponovno financirati nacionalnim sredstvima. Novost je postotak sufinancira-

KRATKE VIJESTI

nja koji će iznositi 60 posto za sve građane, neovisno o području na kojemu žive. Kako bi se građani što bolje pripremili, moraju provjeriti imaju li sve dokumente o vlasništvu i potvrdu o prebivalištu te na vrijeme izraditi energetske certifikate jer će on biti dio dokumentacije potrebne za prijavu. Osim obnove kuća nastaviti će se sufinancirati nabava električnih vozila, ali i sustava za korištenje obnovljivih izvora energije. Sredstva će biti dostupna i lokalnim jedinicama za projekte pametnih gradova kako bi u konačnici sve mjere dovele do energetskih ušteda i smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Energetska učinkovitost već je godinama prepoznata kao svojevrsni novi izvor energije, a pokrenute investicije i inovacije na tome području ujedno su novi zamašnjak gospodarstva, koje sve više postaje odgovorno i „zeleno“. U idućih 30 godina očekuje se još više izazova i brzih promjena u našoj svakodnevnici i poslovanju kako bismo dosegli okolišne i energetske ciljeve. Naravno, pretpostavka za sve to jest informiranost i educiranost građana, koji također sve više prepoznaju važnost energetske učinkovitosti te prepoznaju koristi od projekata energetske obnove, korištenja obnovljivih izvora energije ili, primjerice, e-mobilnosti. ■

NA TRI LOKACIJE U NERETVI PROVEDENO ISPITIVANJE SALINITETA

Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu i Regionalna agencija DUNEA su 10. ožujka 2020. u sklopu projekta MoST na tri mjerne postaje u dolini Neretve proveli redovito terensko ispitivanje saliniteta te ostalih potrebnih parametara površinske i podzemne vode na poljoprivrednome zemljištu.

Mjerenja su provedena na tri lokacije u obuhvatu donje Neretve. Riječ je o lokacijama Vidrice, ušće Neretve i Jasenska, području koje je prepoznato kao izrazito ugro-

ženo štetnim djelovanjem morske vode.

Projekt MoST, u sklopu kojega se i izvode mjerenja, obuhvaća niz terenskih, laboratorijskih i modelskih ispitivanja te se provodi u dvije faze. U prvoj se fazi definiraju geološka struktura vodonosnika i hidrogeološki uvjeti na temelju analize dostupne dokumentacije i terenskih istražnih radova, čiji su sastavni dio i prethodno opisana mjerenja na tri lokacije, dok će u drugoj fazi biti provedena modelska ispitivanja u laboratoriju i na računalu, čime će se definirati mjere za zaštitu od negativnoga djelovanja morske vode u obalnim vodonosnicima i njihova učinkovitost.

Uspostavljanjem kvalitetnih mjera zaštite od djelovanja morske vode na poljoprivrednim zemljištima unaprijedit će se i poljoprivredna proizvodnja u dolini Neretve.

Cilj je projekta kroz terenske istražne radove, analizu poljoprivredne proizvodnje, uspostavu sustava praćenja slanosti u površinskim i podzemnim vodama te modelska ispitivanja učinkovitosti predloženih mjera zaštite od štetnoga djelovanja morske vode zaštititi poljoprivrednu proizvodnju i okoliš u područjima pod utjecajem morske vode.

Partneri na projektu su Regionalna razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije – DUNEA, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu, *Hrvatske vode* i partneri iz Italije: Nacionalno vijeće za istraživanja, Upravno tijelo za sanaciju zemljišta – Adige Euganeo i Regija Veneto. U projekt se ulaže približno dva i pol milijun eura, a ugovoren je u sklopu programa Interreg Italy – Croatia 2014. – 2020. uz stopu sufinanciranja bespovratnih sredstava od 85 posto. ■

U DALMACIJI SE REALIZIRAJU INFRASTRUKTURNI PROJEKTI VRIJEDNI 5,8 MLRD. KUNA

U idućim godinama na prostoru Splitsko-dalmatinske županije bit će provedeni

projekti vrijedni više od 5,8 milijardi kuna. Riječ je o cestovnim i željezničkim projektima te o izgradnji ili obnovi luka na području županije. Realizirane faze tih projekata predstavljene su 24. veljače 2020. u Splitu. U prvome su planu cestovni projekti koji bi trebali riješiti prometne probleme na splitskome području. To su brza cesta Solin – Stobreč, tunel Kozjak i spoj do splitske trajektne luke, rekonstrukcija ceste Makarska – Vrgorac te dionice Zagvozd – Imotski, novi ulaz u Split te gradska luka i raskrižje kod Stobreča kojim na dan u sezoni prođe više od pedeset tisuća vozila. Već su počeli radovi na Omiškoj zaobilaznici.

Ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković procijenio je to da će za provedbu projekata za koje se tijekom 2020. raspisuju natječaji biti potrebne dvije-tri godine, dok bi manji projekti, od rampi do pristupnih cesta i kružnih tokova, mogli biti realizirani u puno kraćem roku.

Hrvatske autoceste predložile su izmjenu Prostornoga plana Splitsko-dalmatinske županije kako bi se autocesta preko čvorišta Rašćane povezala na državnu cestu DC 62, a onda prema Imotskom i zapadnoj Hercegovini. Provedena je javna nabava za izradu projektne dokumentacije te je u tijeku odabir izvršitelja u vrijednosti nabave 1,8 milijuna kuna. Planirani početak javne nabave za radove je prosinac 2020., a ukupni troškovi izgradnje procijenjeni su na 29 milijuna kuna.

Željezničke pruge na području Splitsko-dalmatinske županije također su u lošem stanju. Kao prioritet nametnulo se povezivanje željeznicom splitske gradske luke s kolodvorom u Kopilici. Povezivanje grada sa zrakoplovnom lukom u Kašteliima planira se u tri faze. Nakon što se uredi privremeni autobusni kolodvor u Kopilici, u planu je gradnja novih željezničkih stajališta Dujmovača, Solin Širine, Sveti Kajo, Split HB zajednice i Rudine. U posljednjoj fazi projekta trebali bi biti rekonstruirani kolodvori Predgrađe (Kopilica) i Split (Istoč-

KRATKE VIJESTI

na obala) te sagrađena nova željeznička pruga do Zračne luke Split ili grada Trogira. Nakon prezentacije potpisani su ugovori vrijedni više od 20 milijuna kuna o dodjeli sredstava za uređenje lučke infrastrukture na području Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije. Ugovore je ministar Butković potpisao s ravnateljima Lučkih uprava Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, Lučke uprave Korčula te načelnicima općina Postira i Podgora. Splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban najavio je to da uskoro očekuje potpisivanje ugovora za uređenje luke Omiš, vrijednog 75 milijuna kuna. ■

ZAPOČELI SU RADOVI NA PROJEKTU OBNOVA MOČVARNIH PODRUČJA U SREDNJEM PODUNAVLJU

U sklopu INTERREG IPA Prekogračničkog Programa Hrvatska-Srbija 2014-2020., Hrvatske vode su zajedno s partnerima prijavile projekt pod nazivom *WetlandRestore - Restoration of Wetlands in Middle Danube* za sufinanciranje EU-ovim sredstvima.

Ukupna vrijednost projekta jest 981 tisuću eura, od čega Hrvatske vode sufinanciraju približno 268 tisuća eura, a projektni partneri su Pokret gorana Sremske Mitrovice, Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek, Javna vodoprivredno preduzeće Vode Vojvodine Novi Sad i Javna ustanova agencija za zaštitu prirode Osječko-baranjske županije.

Projekt *WetlandRestore* prvi je primjer prekogranične suradnje na obnovi močvarnih područja i integriranom upravljanju močvarama na tom području. Planirana je obnova staništa razvijanjem i demonstriranjem inovativnih rješenja za poboljšanje stanja i očuvanja močvarnih područja i njihove sposobnosti pružanja usluga ekosustava društvu. Projekt će ponuditi rješenja kako prevladati različite sektorske pristupe u upravljanju mo-

čvarnim područjima i tako postići održivo očuvanje važnog europskog ekosustava. Prikazat će se primjena najbolje prakse kako se potrebe upravljanja vodama mogu povezati s potrebama očuvanja prirode i kako obje mogu dovesti do održivog upravljanja vodnim ekosustavima. U veljači 2020. započeli su radovi obnove staništa na pilot području Čarne, koje je zbog zarastanja šumske vegetacije i promjene vodnog režima izgubilo karakteristike močvarnog staništa. Revitalizacijom će se područje obnoviti kako bi se ponovno vratila bogata močvarna bioraznolikost. ■

RUSIJA GRADI ARKTIČKU STANICU NAPAJANU VODIKOVIM GORIVIM ČELIJAMA

Rusija u podnožju Polarnog Urala, u Zemlji nade, gradi Međunarodnu arktičku stanicu (*International Arctic Station - IAS*) koja će se napajati vodikovim gorivim čelijama. Moskovski Institut za fiziku i tehnologiju navodi kako će Međunarodna arktička stanica, nazvana „Snježna pahuljica“, biti postrojenje bez dizela koje će se napajati iz obnovljivih izvora energije i vodikovim gorivom.

Namjena objekta jest omogućiti ruskim znanstvenicima i njihovim stranim partnerima da testiraju i demonstriraju ekološki prihvatljive tehnologije koje pridonose kvalitetnijemu životu, pametne kuće i pametne seoske sustave, biotehnička, medicinska i robotska rješenja te rješenja utemeljena na umjetnoj inteligenciji. Ostala istraživanja koja će se provoditi na postaji uključuju rješenja u telekomunikacijama, medicini, biotehnologiji, ekološkoj poljoprivredi, internetu stvari, 3D ispisu, naprednim materijalima i građevinskim tehnologijama koje bi mogle poboljšati životne i radne uvjete na Arktiku. Projekt predviđa arktičku stanicu bez ugljika koja bi

mogla ugostiti posjetitelje iz cijeloga svijeta: istraživače, inženjere, talentirane studente znanosti, čak i studente viših škola. Svi oni mogli bi tijekom cijele godine dolaziti na stanicu kako bi testirali i demonstrirali tehnologije koje bi mogle postati dio budućega života. Međunarodna arktička stanica „Snježna pahuljica“ trebala bi početi s radom 2022., a ukupni troškovi projekta procijenjeni su na oko 12 milijuna eura.

U SVIJETU JE TIJEKOM 2019. SAGRAĐEN REKORDAN BROJ NEBODERA

Prema izvješću Savjeta za visoku gradnju i urbano stanovanje (engl. *Council on Tall Buildings and Urban Habitat - CTBUH*) u 2019. sagrađen je rekordan broj nebodera viših od 300 metara. U prošloj godini sagrađeno je 26 zgrada visokih 300 ili više metara, što je definicija super visokih zgrada. To je najveći broj takvih zgrada sagrađen u jednoj godini. Riječ je o znatnome povećanju u usporedbi s 2018. u kojoj je sagrađeno 18 zgrada viših od 300 metara. Prošla godina bila je ujedno šesta godina u nizu u kojoj je sagrađena barem jedna zgrada viša od 500 metara te četvrta u nizu u kojoj je najviša zgrada sagrađena u Kini.

Najviša zgrada sagrađena u 2019. jest *Tianjin CTF Finance Centre*, poslovno-stambeni toranj visok 530 metara. Zgrada ima 97 katova i četiri podzemne etaže te 266 stanova i 356 hotelskih soba. Kina je inače svjetski predvodnik u gradnji nebodera. Od 26 nebodera sagrađenih u 2019. u Kini ih je 45 posto, a slijede Sjedinjene Američke Države, Ujedinjeni Arapski Emirati, Malezija i Indija. Što se tiče gradova, predvodnik je ponovo kineski Shenzhen, u kojem je lani sagrađeno 11 posto ukupnoga broja sagrađenih supervisokih zgrada. Na drugome mjestu je Dubai u Ujedinjenim Arapskim Emiratima. ■